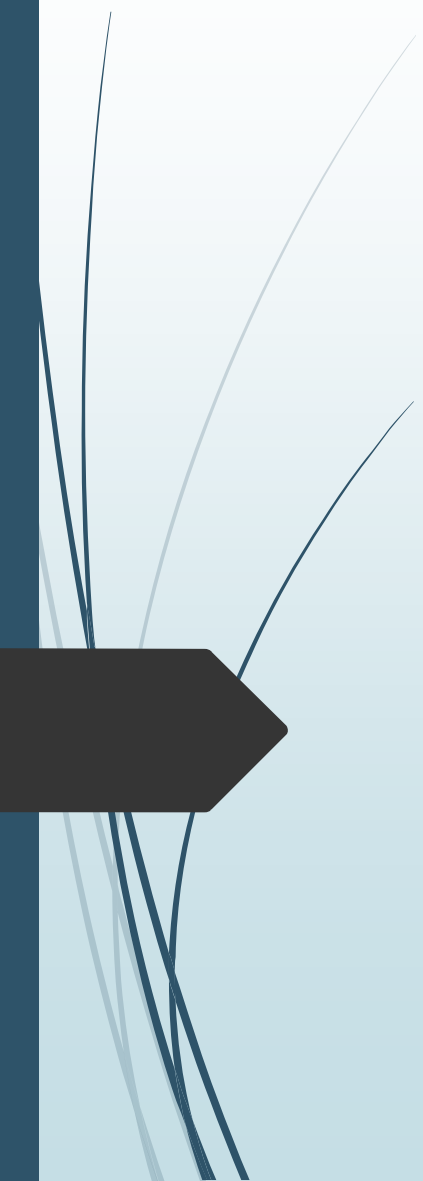

Zdraví obyvatel – co lze a nelze ovlivnit zdravotní politikou obce

Kateřina Janovská

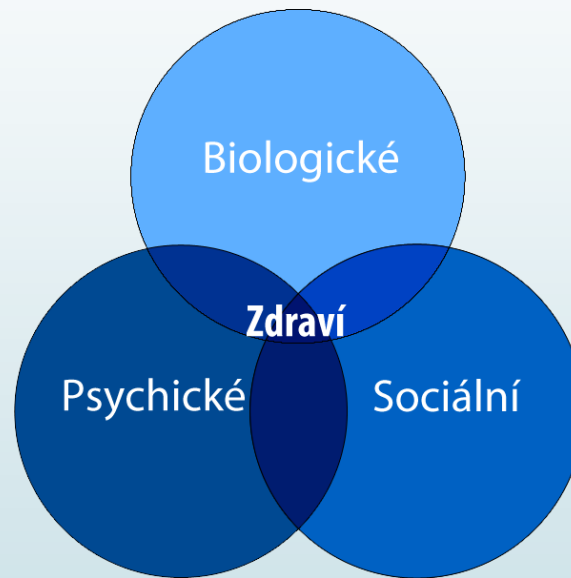
Národní síť podpory zdraví, z.s.

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Co je to zdraví ?

Stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, nikoliv pouze nepřítomnost známek nemoci (WHO)

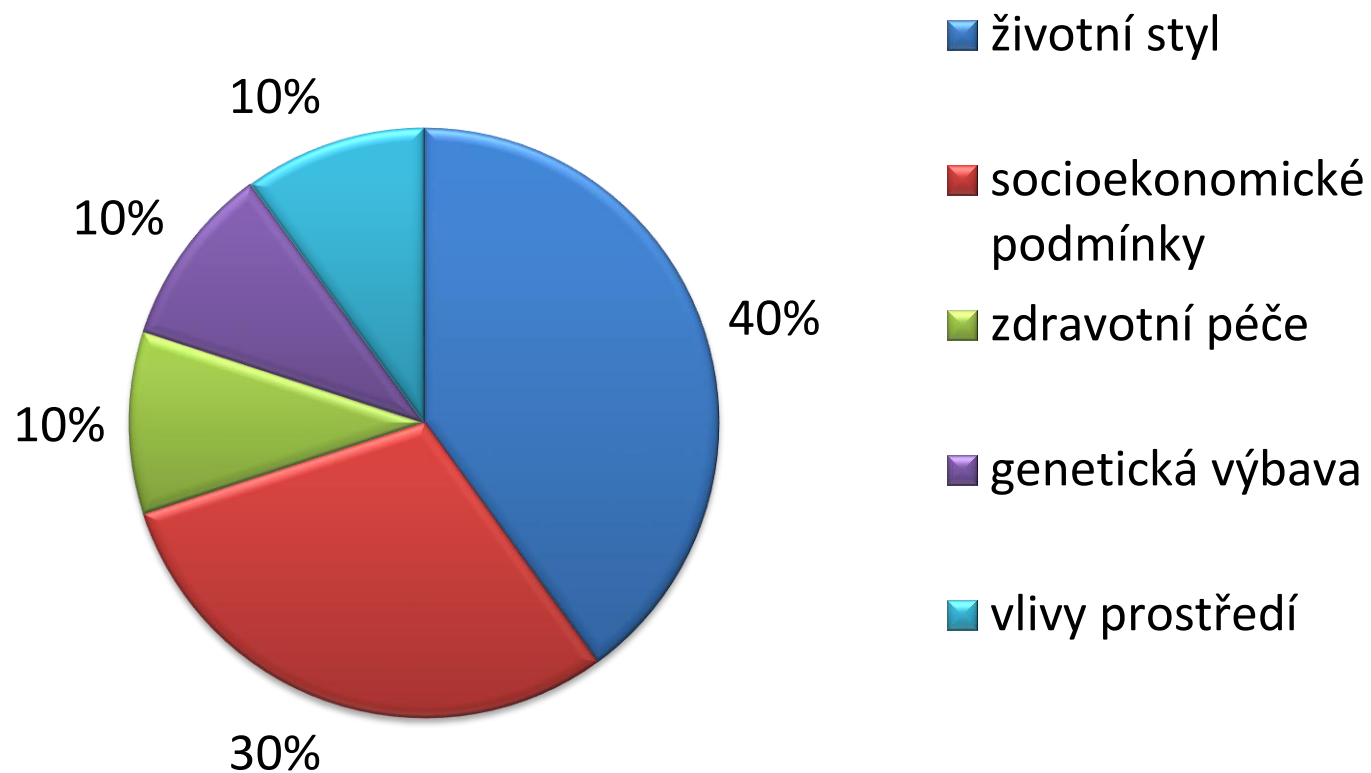

→ **Zdraví = životní pohoda**

Determinanty zdraví

Determinanty zdraví

Příklad vlivu determinant zdraví: sociálně ekonomické faktory a nespravedlivé zdravotní rozdíly

- Střední délka života v Afganistánu nebo Čadu a dalších je 50 roků.
- Střední délka života v Japonsku je 84,5 let, v Monacu 89,5 let.
- Rozdíl ve střední délce života obyvatel rozdílných čtvrtí města Glasgow (vzdálených od sebe jen 12 kilometrů), je 25 let.
- Tak velké rozdíly nejsou biologicky odůvodněné, nejsou nutné, jsou nespravedlivé.

6 Rozdíly ve střední délce života mezi oblastmi Londýna (e)

London Underground, Jubilee line

Westminster

střední délka života
Muži 77,7 (CI 75,6-79,7)
Ženy 84,2 (CI 81,7-86,6)

Canning Town

střední délka života
Muži 71,6 (CI 69,9-73,3)
Ženy 80,6 (CI 78,7-82,5)

Cestujeme-li ze stanice Westminster do stanice Canning Town, pak s každou stanicí klesá střední délka života zhruba o jeden rok.

Příklad vlivu determinant zdraví:

Obezita dětí

Města tvoří podmínky pro zdraví

- Linie **zdravotní péče** → zajištění a rozvoj zdravotní péče vč. preventivní péče na území města (odbor zdravotnictví).
 - *Primárně zodpovídá stát, resp. zdravotní pojišťovny a smluvní poskytovatelé.*
- Linie **péče o zdraví** → životní styl, zdravotní gramotnost populace, podmínky příznivé lidskému zdraví ve městech (kancelář Zdravého města, odbor životního prostředí, odbor školství, odbor sociální).
 - *Primárně je péče o zdraví zodpovědností občanů.*

Investicemi do péče o zdraví šetříme výdaje za zdravotní péči.

- Vhodnou **péčí o zdraví** lze zabránit rozvoji nebo jej významně oddálit:
- **až 80%** srdečně-cévních nemocí
- **až 80%** onemocnění cukrovkou 2. typu
- **až 40%** nádorových onemocnění
- **Jen 3% z nákladů na zdravotní péči jsou v ČR vynakládány na prevenci ...**

➤ Zpráva WHO, 2005

Zdravotní péče – současná riziková místa

- Velmi rozdílná situace – Praha, Brno x okrajové části země
- Nedostatek lékařů primární péče: praktických lékařů, praktických lékařů pro děti a dorost, stomatologů
- Nedostatek některých ambulantních specialistů – místní a časová nedostupnost: např. ortopedie, neurologie, psychiatrie (zejména dětská) ...
- Nedostatek lůžek následné péče, přetrvávající bariéry mezi sociální a zdravotní péčí– sociálně zdravotní lůžka, domovy pro seniory...
- Bariéry pro sociálně vyloučené osoby, cizince...

Péče o zdraví – možnosti měst

- Základem musí být analýza rizik, znalost zdravotního stavu obyvatel.
- Postupy „Evidence Based“
- **Životní styl:**
 - **Osvěta:** veřejnost, školy, domovy seniorů, dotace...
 - **Kampaně:** Dny zdraví, Den bez tabáku, Den bez úrazů...
 - **Pozitivní vzory:** média, ocenění, motivační akce...

Lucinka, nar.1978

- venčení psa 20min
- chůze do školy 20min
- tělesná výchova 45 min
- aktivní hra v družině 90 min
- volná hra na hřišti před domem 90 min
- chůze ze školy 20 min
- trénink ve sportovním kroužku 45 min.

Celkem: 5,5 hodin aktivního pohybu denně!

Klárka, nar. 2008

- jízda autem s rodičem do školy
- omluvenka z TV
- v družině hry nepohybového charakteru
- jízda s rodiči autem ze školy
- ven sama nesmí
- trénink ve sportovním kroužku 45 min.

Celkem: 45 min aktivního pohybu denně!

Péče o prostředí

- **Příprava na demografické změny:** sociální a zdravotní služby, motivační programy již pro preseniorskou kategorii 50+, bezbariérovost, workoutové prvky, komunikace a informace...
- **Adaptace na klimatické změny:** hospodaření s vodou, vodní prvky, povrchy, komunikace a informace...
- **Podmínky pro aktivní mobilitu:** chůze!!!, cyklodoprava, veřejná doprava ...
- Sociální politika, sociální začleňování
- **Bezpečné prostředí:** kriminalita, úrazy, omezení návykového chování
- Otevřená hřiště...a mnoho dalších

Sloučení osobní a společné odpovědnosti

➔ Odpovědnost osobní

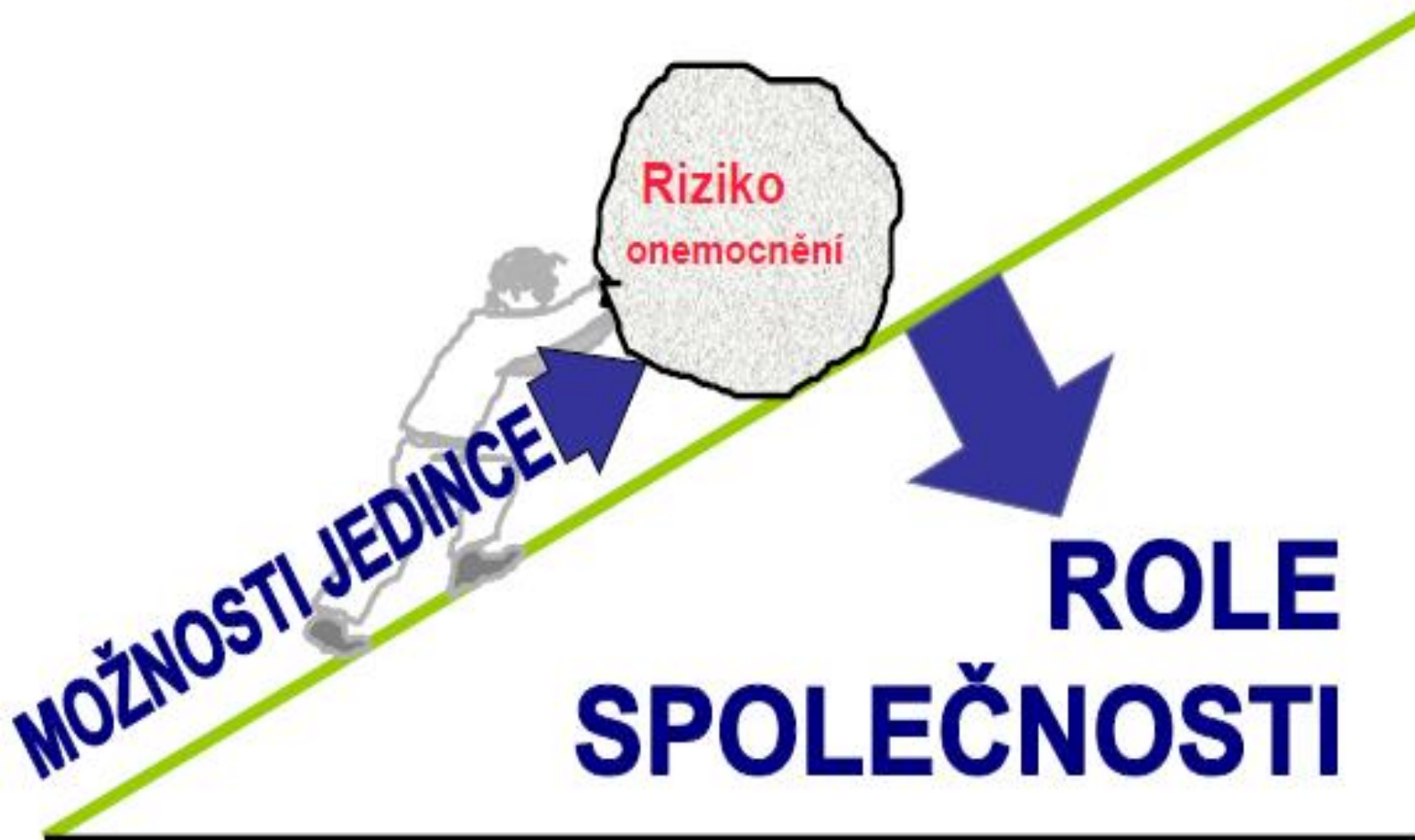
„Nikdo se nemůže o své zdraví postarat lépe než vy sami“

➔ Odpovědnost společnosti

„Vytvořte takové prostředí, ve kterém je zdravá volba tou nejjednodušší“

(Ottawská deklarace)

MOŽNOSTI JEDINCE A ROLE SPOLEČNOSTI

Příklady

Cyklostezka Bečva – nový způsob poznání Valašska!

Zdroj: <http://www.in-site.cz/en/portfolio/storks-nest-nodefield-reference-t2>

Ne vždy se vše podaří...

Zdravotní plán města

- Strategický materiál se střednědobým dosahem (5 let)
- Vyjadřuje zájem města vytvořit podmínky pro dobré zdraví svých občanů
- Základem je analýza zdravotního stavu a analýza rizik (SWOT, metoda stromu ad.)
- Shrnuje různé oblasti dle zájmu a potřeb konkrétního města – zdraví mladých, zdravé stárnutí, řešení návykových látek, zdravé prostředí, mobilizace partnerů pro zdraví atd.
- Maximálně konkrétní: cíle –opatření – aktivity. Garant, realizátor, náklady, zdroje, indikátory, termíny.
- V souladu s celostátní strategií Zdraví 2020.

MANUÁL PRO ZDRAVOTNÍ PLÁN MĚSTA

Metodický materiál

Obsah:

- A. Úvod do problematiky
- B. Indikátory zdravotního stavu
- C. Příprava Zdravotního plánu
- D. Realizace a vyhodnocování Zdravotního plánu
- E. Informace, zkušenosti, inspirace
- F. Spolupracující instituce a organizace

Tematické přílohy:

- Podpora zdraví seniorů (zdravé stárnutí)

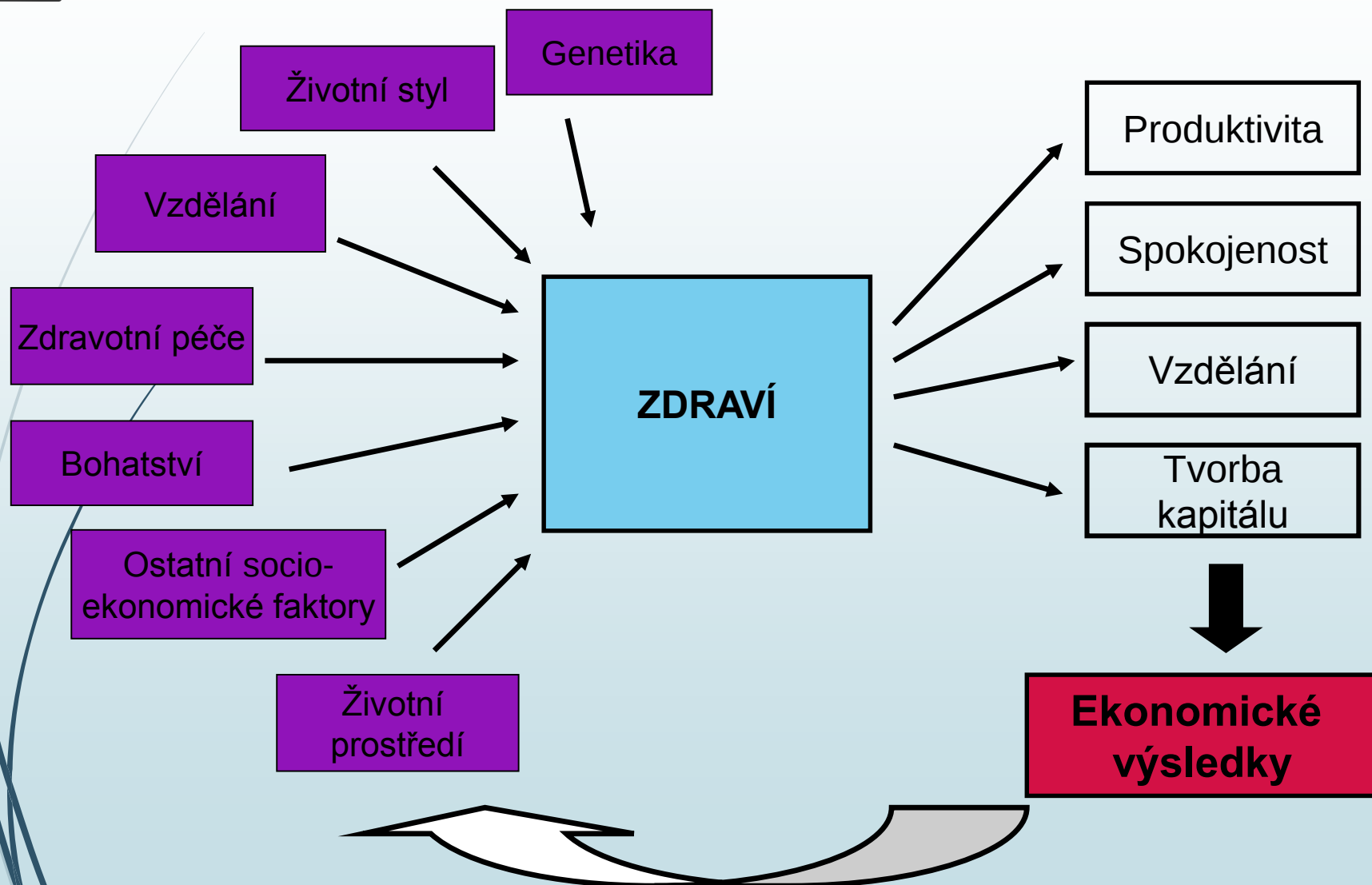
MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdravá města, obce, regiony
České republiky

Zdraví znamená bohatství

23

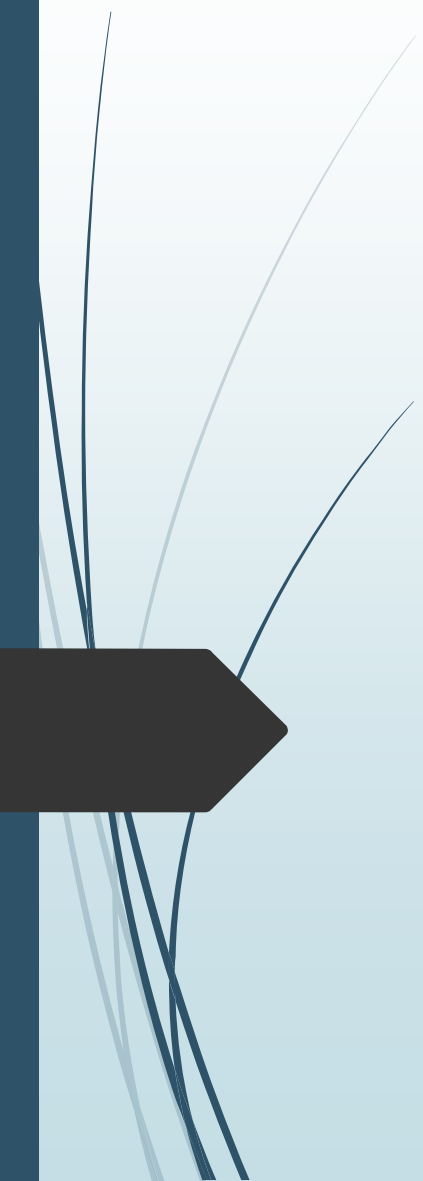

KONTAKT:

MVDr. Kateřina Janovská
Národní síť podpory zdraví, z.s.
Mail: katerina.janovska@nspz.cz
Tel.: 602 537 880
Web: www.nspz.cz

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Děkuji za pozornost